

L' ART DEL PAGÉS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRÁFICA.

Crisis olivarera.

Ha terminat la informació haguda en la Associació d' Agricultors d' Espanya sobre la crisis olivarera en la que han prés part agricultors del Baix Ampurdá, de Castella y de Andalucia, convenint tots en que las franquicias ab que s' importan los olis d' industria inclós lo petróli avuy en tan número com los alcohols industrials també, alguns dels quals sols serveixan pera adulterar lo verdader y convenient oli pera la humanitat, lo de olivas, la descuydada elaboració d' aquest en casi tots los punts productors, la aplicació á las industrias de molts productes que reemplassan los olis bastos d' oliva, l' impost de consums y las elevadas contribuciones imposadas á aqueix caldo en las *cuartillas*, eran y son positivamente las causas de la crisis que venen estudiant los agrónoms y los agricultors.

En números anteriors L' ART DEL PAGÉS s' ha ocupat d' aqueixa cuestió en los mateixos termes expressats en lo present escrit.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Lo Táup

Lo TÁUP (*Talpa Europea*), es un dels animals que presta molts senyalats serveys á la agricultura.

Té lo cos fort, lo morro cónich formant trompa, las extremitats forácicas, curtas, robustas y apropósit pera cavar, formant una especie de pala, ab los dits units fins l' última falange, quedant tant sols descubertas y aisladas las únglas.

Cassa dintre de terra ab una activitat delirant, los cuchs vermells, grisos y blanchs y 's menja altres diferents animals enemichs del pagés. Si s' analisa son ventre s' hi troban restos de cuchs á mitx pahir, despullas de coleópteros é insectes de totas classes; pero ja may s' hi observa sols una fibra de vegetal.

Pera probar aixó mateix Mr. Flouerens va tancar dos táups dintre d' un cubell posantlos herbas y arrels, las quals no menjaren; més al dia següent, se vejé la pell d' un que l' altre habia devorat per ser mes fort. En vista de aixó, li tirá un ausell que va menjar desseguida y després áltres y varias granotas; pero may va tocar los vegetals. Després ne tancá d' altres separadament als quals no va posar més que vegetals, y moriren de fam, però ab uns que 'ls habia posat insectes, granotas, cuchs y pardals visqueren perfectament.

Tambe va observar que lo táup per satisfer sa fam consumeix terme mitx una cantitat de larvas, insectes, cuchs y demás animals de que s' alimenta, equivalents á la meytat del pés del seu cos y per lo tant deu destruir un número inmens d' eixos animals que desvastan las hortas y jardins.

Los caus que forman en los prats y hortas, causan al-

gun dany á las arrels en perjudici de las plantas; però si se compara ab l' inméns bé que reportan destruhint tota classe d' insectes, se veurá que es insignificant, y per lo tant se pot assegurar que lo taup es més útil á la agricultura que perjudicial.

Lo táup es raro ja en nostras localitats, á causa de la crua guerra que se li ha fet y fá.

Pagesos respectéulo, que ell farà respectar vostres propietats, per eixas legiós de cuchs é insectes que mohen guerra á las plantas per sota terra.

E. PASCUAL.

Adulteracions de la fécula.

(Continuació.)

Segons lo Dr. Saugerres, lo diámetro major mideix 8 y el menor 3.

En lo café los gránuls (figura 213) son casi tots esfèrichs, ab lo fil molt transparent. Nostras midas micrométricas han donat 25 miléssimas de milímetre en lo diámetro major y 10 en lo menor.

Fig. 212.—Gránuls del cacau.

Fig. 213.—Gránuls del café.

Los gránuls de la xicoyra (figura 214) son rarament esfèrichs, en general son ovoideos, y algunas vegadas triangulars y ab los ánguls rodonejats; en alguns casos se presentan estriats en forma de creu. Nostras midas micrométricas han donat 12·5 en lo diámetro major y 5 en lo menor.

La tapioca té gránuls de formas molt variadas (figura 215), son esfèrichs, elíptichs, cordiformes, piriformes ó campannts. Lo fil

es molt gran, y està rodejat de cíclics concéntrichs disposats ab bastant simetria. Algunes vegades se trovan reunits formant un

Fig. 214.—Grànuls de xicoyra

Fig. 215.—Grànuls de tapioca.

sol tot. Nostres midas micrométricas del diàmetre han donat 30 mil·lèsimes de mil·límetre pera 'l major y 10 pera 'l menor. Segons M. Saugerras, lo major diàmetre oscila entre 23 y 46, y 'l menor entre 13 y 16.

Los grànuls de salep son bastant petits (figura 216), esfèrichs, ovòideos, cordiformes ó elíptichs, ab un fil molt visible, á voltas ratllat; frecuentment se trovan en lo mateix grànul dos fils sol·dats, tenint cada hù son forat diferent. Nostres observacions donan 20 mil·lèsimes de mil·límetre pera 'l diàmetre major y 10 pera 'l menor. Segons lo Dr. Saugerre, lo diàmetre major indica 20 y 'l menor 16 mil·lèsimes de mil·límetre.

(Continuará.)

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Cambra de comers.—La de Lleyda ha enviat lo telégrama que en sessió extraordinaria acordá dirigir al Sr. Ministre d'Estat, conegut entre 'ls mortals per D. Segimon Moret, autor del desastros *modus vivendi* ab Inglaterra y d'altres calamitats, preguntli midas prácticas y salvadoras pera la producció vinicola del pays, ab motiu dels alcohols que produheix la industria alemanya.

¡Ja podém xiular..... si tot es picar en ferro fret!

Comissió desatesa.—Ho ha sigut la que 'ls agricultors de la provincia de Huesca enviaren á Madrit pera que en vista de la precaria situació en que 's trova, l'Estat fes per son compte las

obras del canal de Tamarite y se 'ls hi perdonés ó rebaixés la contribució ó al menos se 'ls hi concedís moratoria en lo pago de las que vajan vencent.

¡Ni una cosa ni l' altre! Aprenéu, pagesos.

Fincas embargadas.—La Delegació d' Hisenda de la provincia de Tarragona, encarrega als alcaldes de la mateixa que per los medis acostumats de publicitat participin als duenyos de fincas adjudicadas ó que s' adjudiquin á la Hisenda, que tenen lo dret de retráurelas dintre l' terme de sis mesos mediant lo pago del deute y 'l dels gastos del expedient.

Indicador hipotecari de Barcelona.—Se 'ns ha remés lo que acaba de publicar D. Agustí Ferrer y Pagès, ex-oficial del suprimit Registre de la Propietat de Barcelona, que conté los carrers y llocs que comprenen los registres de la propietat d' orient y occident de dita capital, segons la Real Ordre de 21 de Juny de 1887 y demés disposicions relatives á la divissió del Registre de la Propietat de la ciutat comtal que s' insertan.

Es una obra útil als curials y propietaris y no mes costa una pesseta.

Informació agraria—La comisió informadora sobre de la actual persistent crisis agricola la componen: lo Sr. duch de Veraguas, president, y los senyors Moyano, Barzanallana, Abarzuza, Ruiz Gomez, don Diego Garcia, Cuesta, don Santiago Gamazo, Maissonave, Pedregal, conde de Toreno, Silvela, Gutierrez Agüero, Castro y Serrano, Sanchez Arjona y otros. Dita comisió se constituirá lo dia 20 de aquet mes y formulará son interrogatori lo dia 15 de Agost. Se rebrán informes escrits fins lo dia 15 de setembre, en que comensará lo judici oral, y las conclusiós se formularán lo dia 1.er de Novembre.

Invasió filoxérica.—La filoxera ha invadit las vinyas de Zamora y Salamanca.

Sindicat agrícola.—Ha sigut elevat al Excm. Sr. Gobernador de la provincia pera sa aprobació, lo reglament del «Sindicat del Panadés contra la falsificació de vins,» per qual motiu esperém que dintre poch podrà quedar definitivament constituïda tan important associació.

Tempestats.—De *El Defensor* de Sant Sadurn de Noya: «Lo temporal del cinch d' aqueix mes ha causat danys de consideració en las vinyas de distintas comarcas d' aquesta provincia, contantse entre ellas las dels termes de Rubi, Castellbisbal y Ullastrell.»

«Lo mitjdia del cinch del actual se desencadená sobre aqueixa comarca una forta tempestat de pluja y pedra que assolá una infinitat de vinyats en molts dels quals ha causat danys de consideració que excedirán á la pérdua de la meytat de la actual cullita. Las rieras del Mediona y Lavernó tingueren avingudas crescutissimas y en particular aquesta última quals ayguas arrastravan infinitat de garbas de blat, taulons y fustas d' edificació, essent de molta importancia las pérduas ocasionadas.

De *El Taça* de Ripoll:

«Mal s' ha presentat lo Juliol: en tot lo que vá de mes ni un sol dia hem estat sense pluja, ¡pero quina pluja! Molt desitjada era, pero á dir veritat n' ha fet una mica massa. Estém com hem dit en los dos números últims: A mitj dia comensa á taparse 'l sol, comensa á ennegrirse l' horizon, á sentirse trons llunyans, á veurers algun llampech, y á poch, lo de costum, tempestat d' agua, quan no es acompayada de pedrá mes ó menos grossa, que deixen los nostres camps sens necessitat que hi vajan los segadors.

L' horta de nostra comarca ja no es tal horta, donchs tot lo sembrat l' han arrancat las fortas torrentadas baixadas de la montanya y las cotidianas avingudas dels rius Ter y Fresser, que s' han emportat fins las mes fondas arrels. Caralps, Pardinassas, Campdevanól, Planolas, Campellas y demés pobles del circuit s' han quedat á la pura miseria, tal es la destrossa que 'ls temporals han fet á sas terras. Lo divendres va tocar lo torn á Ribas. Serian las tres de la tarde quan caigué sobre aquella vila un verdader diluvi d' agua y pedra, causant innumerables victimas en tota clase de bestiar, donchs rara era la casa que no hi hagués sis ó set pams d' agua.»

De *La veu del Montserrat* de Vich.

«Una forta tempestat d' agua, y pedra seca després, va destruhí completament lo dimecres á la tarde la cullita de tardanerías y també la del blat, que encara no havia entrat á las eras, en los termes de Sant Quirse, Torelló y part del de Manlleu. Lendema encara 's trobavan pedres com ous de colom. Lo vent va produhí també moltes desgracias, aterrant arbres y fen malbé xemeneys y tauladas. Lo riu Ges va venir molt gros y en alguns punts va sobrexir. A aquesta ciutat solament va arribarhi 'l xáfeh »

MERCATS FIRAS Y CULLITAS.

Cullita en Portugal.—Lo temps alternadament calmós y humit, però relativament poch plujós, després d' haverse conservat molt fret, se presentá en hivern y primavera del millor modo pera arrelar los sembrats y per aixó han ostentat un bell aspecte de vigor.

Tant pera los cereals, com pera los fruyters y vinya s' espera una bona cullita.

Lleyda.—En las comarcas de la part alta d' aqueixa provincia la cullita de cereals ha sigut un poch mes que mitjana.

Mercat universal.—Sense que las colisacions dels cereals en lo conjunt general de plassas del mon hajan variat mes, la tendencia segueix essent á la *fluixetat*, exceptuat en Inglaterra, ahont per efecte de la secada duradora, los preus dels blats s' han afermat y si persisteix la falta d' ayguas es probable pujin. En Alemany, se espera una cullita bona regular. De Russia las noticias que se tenen son menos seguras.

Priorat.—Son satisfactorias las noticias que 's tenen del aspecte que presentan las vinyas. Cada cep, diuhen, es un verdader parral, per l' extens cercle que ocupan los sarments y pámpols y per lo número considerable de rahims que portan los ceps.

Reus.—Lo mercat del dilluns estigué molt desanimat á causa del mal temps que regná durant tot lo dia. Las operacions donchs deixaren que desitjar. Los preus no sufriren oscilacions que sapiquem en cap dels fruyts del país.

Sant Sadurní de Noya.—*Vins*: calma de demandas en todas las classes y las pocas operacions que 's verifican acusan un descens de preus que té als culliters en lo major malestar; cotisantse actualment als següents preus: color de cirera, de 13 á 16 pessetas la carga de 121 litros. — Clar, de 15 á 18. — Negre, de 17 á 20. — *Esperits*: no n' hi ha existencias. — *Oli*: ha cessat la baixa, continuany los preus avisats anteriorment. — *Ous*: escasseja la producció y per consegüent aumentan los preus d' aqueix important article; avuy se venen á 90 céntims la dotzena. — *Gallinas*: continuan venentse de 4 á 5 pessetas las mes grossas. — *Cunills*: abundants pagantse 'ls mes grossos á 2 pessetas.

Tarragona.—Diu *La Provincia* del 19:

La pluja d'ahir ha sigut bastant general, segons noticias rebudas, però sos resultats no han de ser molt beneficiosos pera la viticultura, tota vegada que ha de contribuir al desentrotllo de la terrible malaltia del *mildiu*. Per de prompte se diu que han aparegut tacas del assot en lo terme municipal de Vilaseca y partida de la Pineda, especialment. També l'Alcalde de Gandesa ha donat noticia de que en aquell terme municipal hi ha la citada malaltia havent adquirit algun desentrotllo, lo qual tal vegada siga major á benefici de las últimas plujas.

Per lo demés, las vinyas en general fins la fetxa se presentan carregadas de fruyt y ab notable ufana, fent esperar una bona cullita, sense que 'ls insectes las hajan destruhit, si s'esceptúa en lo terme municipal de Barbará, ahont un cuquet, negrós, en una extensió d'unas 40 hectáreas y en las partidas de «Camí del Moli, Basetas y Horta de Cirera», ha causat algun dany, remediad ab lo sofre que s'ha aplicat ab una eficacia infalible pera destruhirlo, per lo que l'Ajuntament ha adquirit aqueix mineral y l'ha repartit entre 'ls propietaris obligantlos á ensofrar immediatament las plantacions ahont s'ha vist dit cuch.

Sols podém ressenyar algun moviment en vins pera 'ls distints mercats consumidores, y la sortida d'un cargament de vi pera la América del Sud; però aixó no altera la calma y la situació de nostra plassa, que no variarà fins la próxima cullita.

Tortosa —Segons diuen, ahont s'accentúa mes la cayguda del fruyt del oliver, es en las fincas situadas á una hora al voltant d'aquella ciutat. S'ha dit que, á seguir cayent á causa de la falta de plujas en la quantitat que avuy cau, dintre quinze dias no quedarà ni una oliva pera mostra. Los propietaris y pagesos están aterrats.

Vich.—Ha terminat ja en tota la comarca la operació de la sega, que ha dat generalment bon resultat. Las últimas plujas han afavorit bastant la cullita de las tardaneries, y si no s'hi espatlla res, la de las patatas será bona.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, TAPINERÍA, 17.—BARCELONA.